

* Slovesný vid

Název školy: ZŠ A MŠ ÚDOLÍ DESNÉ, DRUŽSTEVNÍ 125

Název projektu: Ve svazkové škole aktivně - interaktivně

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3465

Autor: Mgr. Jana Rozsivalová

Tematický okruh: DUM Český jazyk a literatura

Název: VY_32_INOVACE_16_Slovesný vid

Vytvořeno:

-listopad 2013

Anotace:

-prezentace pro žáky 8.tříd

-žáci se seznámí s kategorií slovesného vidu, jeho druhy a odlišnostmi

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

* Zdroje:

* BAUER, Alois. Čeština dlani, přehled světové a české literatury. 3. rozšířené vydání Olomouc: Rubico, 2007. ISBN 80-7346-068-8.

* www.wikipedia.cz

* **Klíčové kompetence:**

* Kompetence k učení

* Kompetence k řešení problému

* Kompetence pracovní

* Slovesný vid

* je jednou ze sedmi kategorií, které u sloves určujeme (osoba, číslo, čas, způsob, rod, **vid**, třída)

* Rozlišujeme:

vid dokonavý a nedokonavý

Vid dokonavý

- * vyjadřuje ohraničený děj
- * slovesa, která **nelze** vyjádřit v přítomném čase, tedy slovesa, která lze vytvořit pouze v čase minulém a budoucím.

Mnemotechnická pomůcka –

jedokonáno (dokonavý) –
stalo/stane se to pouze jednou
!!!!!!!

Příklad:

* *přijít: přišel (čas minulý) – přijde
(čas budoucí)*

* *čas přítomný vytvořit nelze!!!!!!*

Vid nedokonavý

* mají slovesa, jejichž děj stále probíhá a není nijak ohraničen. Slovesa s videm nedokonavým můžeme vytvořit ve všech časech (minulý, přítomný, budoucí). Budoucí čas se často tvoří za pomoci slovesa být (bude, budou...)

Příklad:

* *jít*: *šel* (čas minulý) – *jde* (čas přítomný) – *půjde* (čas budoucí)

* *volat*: *volal* – *volá* – *bude volat*

Vidové dvojice se tvoří pomocí předpon a přípon.

* N -> D

* Ze slovesa s videm nedokonavým lze tedy pomocí předpony vytvořit sloveso s videm dokonavým.

* ***jít*** (šel - jde - půjde) x ***přijít*** (přišel - přijde)

* ***hledat*** (hledal - hledá - bude hledat) x ***vyhledat*** (vyhledal - vyhledá)

* D -> N

* Ze slovesa s videm dokonavým lze vytvořit sloveso s videm nedokonavým pomocí přípony.

* ***najít*** (našel - najde) x ***nacházet*** (nacházel - nachází - bude nacházet)

* ***projít*** (prošel - projde) x ***procházet*** (procházel - prochází - bude procházet)

* ***vyvolat*** (vyvolal - vyvolá) x ***vyvolávat*** (vyvolával - vyvolává - bude vyvolávat)

Pozor!!!!!!!!!!!!!!

Nezaměňovat slovesa!!!!!!

***Příklad:**

****vyhledat* (*vyhledal* –
vyhledá), *ale ne*
v přítomném čase vyhledává
*– to je sloveso vyhledávat***

* **Určete vid u sloves:**

* Plavat

* Dobíhat

* Ušít

* Zašít

* Vyrobit

* Učit se

* Vyučit se

* Číst

* Dočíst

* Běhat

* Doběhnout